

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/103/2019
Identifikačné číslo spisu:	1413203148
Dátum vydania rozhodnutia:	28.05.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Ján Gandžala
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:1413203148.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu L., trvalým pobytom v B., zastúpeného Mgr. Oliverom Kristom, advokátom, so sídlom v Bratislave, Kýčerského 7, proti žalovanému X., trvalým pobytom v O., zastúpenému spoločnosťou Advokátska kancelária FARDOUS PARTNERS, s.r.o., so sídlom v Šali, Hlavná 6, IČO: 47 241 543, o ochranu osobnosti a priznanie nemajetkovej ujmy, vedenom na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 23C/57/2013, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 22. novembra 2018 sp. zn. 5Co/244/2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 22. novembra 2018 sp. zn. 5Co/244/2018 z r u š u j e a vec tomuto súdu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Okresný súd Bratislava IV [ďalej len „súd prvej inštancie“ event. „prvoinštančný súd“] (v poradí prvým) rozsudkom z 9. decembra 2015 č.k. 23C/57/2013-340 uložil žalovanému povinnosť do 15 dní od právoplatnosti rozsudku zaslať žalobcovi ospravedlnenie v znení: „Vážený pán L., ospravedlňujem sa Vám za svoje výroky o tom, že ste boli U. a že ste boli spoluzodpovedný za najväčšiu športovú hanbu Slovenska.“ (prvý výrok). Zároveň uložil žalovanému povinnosť uvedené ospravedlnenie zaslať v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku aj na v rozhodnutí presne špecifikované e-maily (druhý výrok). Okrem toho žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu 10.000,- Eur, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku (tretí výrok) a vo zvyšku žalobu zamietol (štvrtý výrok). Vo výroku rozhodnutia konštatoval, že o trovách konania rozhodne samostatným uznesením (piaty výrok).

2. 1 . Krajský súd v Bratislave [ďalej len „odvolací súd“] (v poradí prvým) rozhodnutím - uznesením z 30. marca 2017 sp. zn. 5Co/68/2016 na základe odvolania žalovaného, ktorý sa odvolal do vyhovujúcich výrokov súdu prvej inštancie, rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec tomuto súdu vrátil na ďalšie konanie.

2. 2. V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd konštatoval nepreskúmateľnosť napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie. Poukázal na to, že prvý výrok rozsudku prvoinštančného súdu v znení, v akom ho prvoinštančný súd uviedol, zásadne nekorešpondoval s ospravedlnením, aké žalobca v žalobe požadoval. Súd prvej inštancie nijako nevysvetlil dôvody, prečo skrátil žalobcom požadovaný text ospravedlnenia.

Taktiež neodôvodnil, prečo žalovanému neuložil povinnosť zaslať predmetné ospravedlnenie písomne, tak ako ho žalobca požadoval. Výrok, ktorým súd prvej inštancie žalobu v časti zamietol, nebol v rámci odôvodnenia rozhodnutia spomenutý, preto odvolací súd nemal možnosť preskúmania právneho názoru súdu prvej inštancie, ktorý ho viedol k záveru o potrebe žalobu žalobcu vo zvyšku zamietnuť a taktiež nebolo ani zrejmé, v akej časti žalobu zamietol. Rovnako nemal možnosť preskúmať dôvody a opodstatnenosť výšky súdom prvej inštancie priznanej nemajetkovej ujmy. V rámci priznania nemajetkovej ujmy vo výške 10.000 Eur, nemal z jeho odôvodnenia za preukázané, akým spôsobom súd prvej inštancie dospel k tejto výške, ani prečo považoval práve sumu 10.000 Eur za primeranú, keďže pri jej priznaní sa obmedzil len na konštatovanie, že ju považuje za primeranú zásahu do práv žalobcu. V závere odôvodnenia taktiež konštatoval, že záhlavie rozhodnutia prvoinstančného súdu nespĺňa zákonom požadované náležitosti.

2. 3. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd uviedol, že úlohou súdu prvej inštancie bude opätovne vo veci konať, riadiac sa preňho záväzným právnym názorom odvolacieho súdu a svoje rozhodnutie jasne a náležite odôvodniť tak, aby odvolací súd mohol v prípade ďalšieho odvolacieho konania preskúmať jeho rozhodnutie.

3.1. Súd prvej inštancie (v poradí druhým) rozsudkom z 8. júna 2018 č.k. 23C/57/2013-423 uložil žalovanému povinnosť zaslať žalobcovi písomné ospravedlnenie v presne špecifikovanom znení (I. výrok). Zároveň mu uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu 10.000,- Eur, do troch dní od právoplatnosti rozsudku (II. výrok) a žalobu v časti uplatňovanej nemajetkovej ujmy vo zvyšku zamietol (III. výrok). Konanie v časti žaloby, ktorou sa žalobca domáhal uložiť žalovanému povinnosť zaslať znenie ospravedlnenia ďalším osobám, ako aj ospravedlnenie zverejniť na webovej stránke zastavil (IV. výrok). Žalobcovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 % (V. výrok).

3. 2. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie poukázal na čl. 19 Ústavy Slovenskej republiky, na ustanovenia § 11, § 13 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka a ustanovenie § 145 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“).

3. 3. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie konštatoval, že v priebehu konania žalobca žalobu v časti, ktorou sa domáhal, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaslať znenie predmetného ospravedlnenia na označené e-mailové adresy, ako aj uverejniť ospravedlnenie na špecifikovanej webovej stránke vzal späť s čím žalovaný súhlasil, a preto konanie v tejto časti zastavil.

3. 4. V súvislosti s rozhodnutím, ktorým žalobe vyhovel, v odôvodnení rozhodnutia vo všeobecnosti konštatoval, že predmetom „ochrany osobnosti“ fyzickej osoby podľa občianskeho práva je aj právo na občiansku česť a ľudskú dôstojnosť, zaručené Ústavou Slovenskej republiky a Listinou základných práv a slobôd, zahrňujúce česť konkrétnej fyzickej osoby, ktorá získala a požíva v spoločnosti dobrú povesť. Najčastejšou formou zásahu sú skutkové tvrdenia a hodnotiace úsudky, a to za splnenia podmienky, že ide o porušenie neoprávnené, protiprávne. Skutkové tvrdenia majú objektívnu povahu, hodnotiace úsudky sú vždy subjektívne, lebo vyjadrujú názor toho, kto úsudok prednáša, pričom sloboda vytvárania a prejavu názoru je nevyhnutnou podmienkou demokracie, má ale svoje hranice tam, kde by bol prejav v rozpore s oprávnenými záujmami na slobodnom prejave ostatných. Všeobecne možno konštatovať, že o prípustnú a oprávnenú kritiku ide v prípade, keď je vecná, konkrétna a primeraná, čo sa týka obsahu ako aj formy, nepresahuje hranicu nutnú pre dosiahnutie sledovaného a zároveň spoločensky uznávaného účelu. Občiansky zákonník poskytuje „ochranu osobnosti“ len v prípade takého porušenia občianskej cti, ktoré predstavuje zásah do osobnosti občana, pričom tento zásah musí byť objektívne spôsobilý takúto ujmu spôsobiť, zásah musí byť objektívne spôsobilý narušiť alebo ohroziť práva chránené ustanovením § 11 Občianskeho zákonníka. Právnym prostriedkom súdnej ochrany všeobecného osobnostného práva je i žaloba, aby bolo postihnutej osobe priznané primerané zadostučinenie - satisfakcia (§ 13 Občianskeho zákonníka). Zákon neustanovuje, čo sa rozumie zadostučinením, ani čo je treba chápať pod primeraným zadostučinením, ale tento občianskoprávny prostriedok prichádza do úvahy len tam, kde bola splnená zákonná podmienka existencie nepriaznivého dôsledku - neoprávneného zásahu, t.j. kde nemajetková ujma osobnosti už vznikla. Občiansky zákonník neustanovuje pre vznik občianskoprávnej sankcie popri objektívnych predpokladoch žiadny subjektívny predpoklad na strane pôvodcu neoprávneného zásahu, konkrétne jeho zavinenie, pričom peňažná sankcia ako forma zadostučinenia postihuje pôvodcu neoprávneného zásahu vo všetkých prípadoch, kde sú splnené všetky objektívne predpoklady.

3. 4. 1. Následne priamo vo vzťahu k rozhodnutiu, ktorým vyhovel žalobe ohľadom nároku na písomné ospravedlnenie súd prvej inštancie uviedol, že poukajúc na zistený skutkový stav a jeho právne posúdenie, prihliadnuc na spôsob akým bol neoprávnený zásah vykonaný, ako aj na použité výrazy, vyhodnotením vykonaného dokazovania dospel k názoru, že žalobca v konaní preukázal, že žalovaný vo vzťahu k jeho osobe tvrdil nepravdivé informácie, tieto sa nezakladali na pravdivých skutočnostiach. Svojimi nepodloženými tvrdeniami, že žalobca je zodpovedný za schodok v pokladni Q., že ako pokladník spreneveril, prípadne sa podieľal na sprenevere peňazí z pokladne SPV, či ako ďalší zamestnanec SPV spôsobil škodu skoro 16 mil. Sk, že bol U. a je spoluzodpovedný za najväčšiu športovú hanbu Slovenska, zasiahol do cti a občianskej dôstojnosti žalobcu a privodil mu ujmu. Žalobca sa preto práva na ochranu osobnosti domáhal oprávnene. Vzhľadom na to, že došlo k zásahu do osobnostných práv žalobcu, ktorý bol spôsobilý ohroziť jeho osobnosť a spôsob, akým sa domáhal odstránenia neoprávneného zásahu formou ospravedlnenia je primeraný, súd prvej inštancie jeho žalobe v tejto časti vyhovel.

3. 4. 2. Vo vzťahu nároku žalobcu, týkajúceho sa uplatnenej nemajetkovej ujmy vo výške 20.000,- Eur súd prvej inštancie uviedol, že dospel k záveru, že zadost'účinenie v podobe priznaného ospravedlnenia nepostačuje, dôstojnosť žalobcu, ako aj jeho vážnosť bola zásahom žalovaného znížená v značnej miere. Žalobca v konaní preukázal, že predmetný zásah zo strany žalovaného mal vplyv na jeho profesný, ako aj osobný život. Možnosti jeho uplatnenia v oblasti profesionálneho trénerstva telesne postihnutých športovcov (čomu sa venuje celoživotne), sa preukázateľne znížili, čo vyplynulo z výpovede svedkýň O. ktoré uviedli, že vo výkone svojej profesie trénera bol „odstavený“. I napriek jeho nesporne úspešnej minulosti v tejto oblasti, a napriek jeho výborným trénerským výsledkom a výborným výsledkom jeho zverencov on ani jeho športoví zverenci neboli nominovaní na paralympiádu konanú v roku 2008 a 2012. V neposlednom rade zásah mal dopad aj na jeho zdravotný stav. Prejavili sa u neho stavy nervozity, trpel nespavosťou, pričom tieto problémy spôsobili zhoršenie jeho srdcovej činnosti, čo potvrdila vo svojej svedeckej výpovedi O.. Z týchto dôvodov súd prvej inštancie dospel k názoru, že primeranou náhradou zásahu do práv žalobcu je náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 10.000,- Eur, a teda v tejto časti uvedeného nároku žalobe vyhovel a v prevyšujúcej časti tohto nároku žalobu zamietol.

3. 5. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil súd prvej inštancie aplikáciou ustanovenia § 255 ods. 1 CSP, s konštatovaním, že žalobcovi, ktorý mal vo veci plný úspech priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %, pričom o ich výške rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

4. 1. Odvolací súd (v poradí druhým) rozhodnutím - rozsudkom z 22. novembra 2018 sp. zn. 5Co/244/2018 na základe odvolania žalovaného, ktorý sa odvolal do vyhovujúcich výrokov (t.j. prvého a druhého výroku) súdu prvej inštancie, rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch potvrdil (prvý výrok) a žalobcovi priznal náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100% (druhý výrok).

4. 2. V odôvodnení rozhodnutia týkajúceho sa veci samej odvolací súd uviedol, že odvolanie žalovaného v napadnutých výrokoch (I. a II. výrok) a v závislom výroku o trovách konania (V. výrok) nie je opodstatnené, nakoľko súd prvej inštancie vo veci samej riadne zistil skutkový stav veci, vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností z hľadiska posúdenia opodstatnenosti žaloby, výsledky vykonaného dokazovania správne zhodnotil a na ich základe dospel k správny skutkový a právny záverom, ktoré v napadnutom rozhodnutí aj náležite, jasne a výstižne odôvodnil. Vzhľadom na skutočnosť, že sa v celom rozsahu stotožnil i s odôvodnením napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, odvolací súd obmedzil odôvodnenie potvrdzujúceho rozhodnutia na konštatovanie správnosti dôvodov uvedených súdom prvej inštancie v zmysle ustanovenia § 387 ods. 2 CSP.

4. 3. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ustanovenia § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Keďže (v odvolaní napadnutej časti) potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie, úspešnému žalobcovi priznal náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%, s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením (§ 262 ods. 2 CSP).

5. 1. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, v ktorom žiadal, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie.

5. 2. Prípustnosť dovolania odôvodnil poukazom na ustanovenie § 420 písm. f/ CSP.

5. 3. V odôvodnení dovolania uviedol, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovanie jeho procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. Dovolateľ mal za to, že odvolací súd sa v napadnutom rozsudku s jeho argumentáciou uvedenou v odvolaní vôbec nevysporiadal, nedal odpovede na ním nastolené podstatné skutkové a právne otázky, pričom v odôvodnení stotožňujúc sa v zmysle ustanovenia § 387 ods. 2 CSP s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie a konštatujúc správnosť dôvodov rozhodnutia, odkázal v podrobnostiach na tieto závery. Ďalej poukázal na to, že v súlade s ustanovením § 387 ods. 3 CSP sa odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán sporu prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie. Mal za to, že pochybenie odvolacieho súdu je vzhľadom na absenciu dôvodov rozhodnutia namietanú v prvoinštančnom konaní o to závažnejšie. Dôsledkom tohto pochybenia bola absencia odpovedí na ním vznesené námietky, ktorými sa bránil voči podanej žalobe, a to predovšetkým absencia odpovede na jeho námietku, týkajúcu sa povahy výrokov adresovaných žalobcovi, ktoré (podľa jeho názoru) nemali povahu skutkových tvrdení, ale povahu kritiky, ktorú nemožno podrobovať kritériu pravdivosti, ale len kritériu primeranosti, a tiež skutočnosť, že vzhľadom na ním uvedené okolnosti, za ktorých k prezentácii tejto kritiky došlo, nepredstavuje táto kritika zásah do práva žalobcu na ochranu osobnosti. Na predmetnú námietku nedostal odpoveď v priebehu celého konania, pričom má za to, že nejde o argumenty marginálne, ale naopak o argumenty zásadné. Túto skutočnosť potvrdzuje aj samotná ustálená rozhodovacia prax, podľa ktorej je pre difamačné spory typické posudzovanie kolízie dvoch základných práv - práva na ochranu osobnosti a práva na slobodu prejavu, pričom v odôvodnení rozhodnutí súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu absentuje komplexnosť riešenia kolízie týchto práv prostredníctvom testu proporcionality. Svoju argumentáciu podporil poukazom na viaceré rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (napr. I. ÚS 265/05, II. ÚS 193/06, III. ÚS 198/07, II. ÚS 152/08, IV. ÚS 416/2011) a najvyššieho súdu (napr. 5 Cdo 204/2011, 8 Cdo 186/2017).

6. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že považuje rozhodnutie odvolacieho súdu za vecne správne a žiadal, aby dovolací súd dovolanie žalovaného ako nedôvodné odmietol, a priznal mu nárok na náhradu trov dovolacieho konania. Mal za to, že v zmysle ustanovenia § 387 ods. 3 CSP nie je odvolaciemu súdu uložená povinnosť zaoberať sa klamlivými tvrdeniami žalovaného, týkajúcimi sa charakteru jeho vyjadrení voči nemu (žalobcovi), nakoľko bolo objektívne preukázané, že zo strany žalovaného išlo jednoznačne o nepravdivé skutkové tvrdenia. Vzhľadom na uvedené mal žalobca za to, že odvolací súd nepochybil, keď postupoval v zmysle ustanovenia § 387 ods. 2 CSP a dostatočne sa osobitne nevysporiadal s preukázateľne klamlivou argumentáciou žalovaného (dovolateľa).

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ event. „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je prípustné a vzhľadom na uplatnený dovolací dôvod (§ 420 písm. f/ CSP) zároveň aj dôvodné. Ak totiž dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí z dovolacieho dôvodu uvedeného v § 420 CSP, potom existencia tohto dôvodu, t. j. existencia niektorej z vád uvedených v tomto ustanovení (spôsobujúcich tzv. „zmätočnosť“ rozhodnutia) znamená nielen splnenie podmienky prípustnosti dovolania, ale zároveň zakladá bez ďalšieho aj jeho dôvodnosť.

8. Z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1 CSP).

9. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej

strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na neustrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

10. K tomuto dôvodu prípustnosti dovolania treba uviesť, že ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) uvádza, že sudy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, že sudy sa musia zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. *Garcia Ruiz v. Španielsko*, *Vetrenko v. Moldavsko*, *Kraska v. Švajčiarsko*).

11. Rovnako podľa stabilizovanej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplyvajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t.j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

12. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESLP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá so všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj so špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo, aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP.

13. Aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a

presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu.

14. Z ustanovenia § 387 ods. 3 CSP vyplýva, že odvolací súd sa v odôvodnení rozhodnutia musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi v odôvodnení rozhodnutia nevysporiadal súd prvej inštancie. Odvolací súd sa musí v odôvodnení vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

15. Podľa § 393 ods. 2 CSP, v odôvodnení rozhodnutia odvolací súd uvedie stručný obsah napadnutého rozhodnutia, podstatné zhrnutie skutkových tvrdení a právnych argumentov strán v odvolacom konaní, prípadne ďalších subjektov, ktoré dôkazy v odvolacom konaní vykonal a ako ich vyhodnotil, zistený skutkový stav a právne posúdenie veci, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax; ustanovenia § 387 ods. 2 a 3 tým nie sú dotknuté. Odôvodnenie rozhodnutia senátu obsahuje aj pomer hlasov, akým bolo rozhodnutie prijaté.

16. Z uvedeného vyplýva, že v odôvodnení svojho rozhodnutia sa teda odvolací súd musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Právne závery odvolacieho súdu môžu byť dostatočne preskúmateľné len vtedy, ak odvolací súd po skutkovom vymedzení predmetu konania podá zrozumiteľný a jasný výklad, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu vychádzal, ako ich interpretoval a prečo pod tieto ustanovenia podriadil, prípadne nepodriadil zistený skutkový stav.

17. Ustanovenie § 387 ods. 2 CSP síce umožňuje odvolaciemu súdu, aby sa v potvrdzujúcom rozsudku, ktorým sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, obmedzil len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplnil ďalšie dôvody, ale aj v takom prípade je však v zmysle § 387 ods. 3 veta druhá CSP povinný vysporiadať sa s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní. Podobne judikatúra EŠLP (ktorá síce nevyžaduje, aby na každý argument strany bola v odôvodnení rozhodnutia súdu daná odpoveď), trvá na tom, že ak ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď súdu práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

18. Ak sa teda odvolací súd stotožní s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré nemá náležitosti odôvodnenia rozhodnutia v zmysle § 220 ods. 2 CSP a uvedený nedostatok sám neodstráni, jeho rozhodnutie je potom nepreskúmateľné a takýmto arbitrárnym rozhodnutím znemožňuje strane sporu, aby uskutočňoval jej patriace procesné práva, pretože jej upiera možnosť náležite skutkovo a právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci opravných prostriedkov, a tým porušuje jej právo na spravodlivý súdny proces.

19. V danom prípade žalovaný odôvodnil odvolanie, ktorým napadol rozsudok súdu prvej inštancie tým, že súd prvej inštancie nesprávne posúdil jeho výroky ako skutkové tvrdenia, avšak neuviedol žiadne dôvody na základe ktorých dospel k tomuto záveru (t.j., že jeho výroky sú skutkovými tvrdeniami) a vôbec sa nezaoberal jeho argumentáciou, že jeho výroky mali povahu subjektívnych hodnotení, prednesením ktorých realizoval svoje právo na slobodu prejavu, pričom v zmysle konštantnej judikatúry hodnotiaci úsudok nemožno nijako dokazovať, ani skúmať jeho pravdivosť či správnosť, pretože hodnotiaci úsudok je prejavom práva na vyjadrenie názoru, ktoré právo je garantované č. 26 ods. 2 Ústavy SR. Skúma sa preto len primeranosť vysloveného hodnotiaceho úsudku s ohľadom na to, či preň možno nájsť aspoň nejaký skutkový základ. Žalovaný v tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie De Haes and Gijssels v. Belgicko a Feldek v. Slovensko. Zároveň v odvolaní namietal, že ani v prípade hodnotenia pravdivosti skutkových tvrdení nie je nevyhnutné trvať na ich úplnej presnosti, ale je potrebné, aby celkové vyznenie určitej informácie zodpovedalo pravde a v tejto súvislosti poukázal na uznesenie najvyššieho súdu z 31. mája 2010 sp. zn. 4Cdo/149/2009. Žalovaný namietal i to, že súd prvej inštancie sa vo svojom rozhodnutí nedostatočným spôsobom zaoberal okolnosťami, za ktorých svoje názory

vyjadroval, pričom tieto okolnosti je podľa jeho názoru potrebné zohľadniť pri hodnotení toho, či vyjadrenia zasiahli do osobnostných práv žalobcu a v akom rozsahu. Taktiež ho nesprávne zaťažil povinnosťou unesenia dôkazného bremena o absolútnej pravdivosti jeho výrokov. Žalovaný mal za to, že súd prvej inštancie nesprávne posúdil i jeho vecnú legitimitáciu v spore, nakoľko posudzované vyjadrenia prezentoval ako štatutárny orgán Slovenského paralympijského výboru a Slovenského zväzu telesne postihnutých športovcov. Súd prvej inštancie podľa jeho názoru taktiež neuviedol ani žiadne dôkazy, ktoré by preukazovali existenciu príčinnej súvislosti medzi sťažením profesného uplatnenia žalobcu a jeho posudzovanými vyjadreniami, čo má vplyv na správne rozhodnutie o nároku na peňažné zadosťučinenie.

20. Odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia (v bode 27 - 29) len v stručnosti uviedol, že sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, obmedzil sa na konštatovanie správnosti dôvodov uvedených súdom prvej inštancie v zmysle ustanovenia § 387 ods. 2 CSP, nerešpektujúc tým viazanosť súdu prvej inštancie názorom odvolacieho súdu uvedeného v zrušujúcom uznesení z 30. marca 2017 sp. zn. 5Co/68/2016, vyjadrujúceho povinnosť dotvoriť dôvody rozhodnutia, a tým zamedziť nepreskúmateľnosti rozhodnutia. Odvolací súd na skutkové tvrdenia a právne argumenty žalovaného, hoci boli pre rozhodnutie o odvolaní podstatné a právne významné, nedal špecifickú odpoveď a jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom sa nevyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné.

21. Na základe vyššie uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné a arbitrárne, čím došlo k porušeniu práva žalovaného (dovolateľa) na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP.

22. Vzhľadom k zisteniu, že v konaní došlo k procesným vadám podľa § 420 písm. f/ CSP, pričom táto skutočnosť je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, nemôže byť považované za správne, najvyšší súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

23. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

24. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.